

Aftale om kommunernes økonomi for 2019

---

7. juni 2018

---

1. Indledning

Regeringen og KL er enige om, at aftalen om kommunernes økonomi for 2019 indebærer et løft, som sikrer gode muligheder for at udvikle den kommunale service til gavn for borgerne. Parterne er samtidig enige om, at det fælles moderniserings- og effektiviseringsprogram udgør en stærk og gensidigt forpligtende ramme for det.

Kommunerne er et centralt omdrejningspunkt for borgerens møde med den offentlige sektor. Indsatsen i kommunerne har betydning for, at børnene får en god start på livet, og at de unge kommer godt i gang med uddannelse og arbejde. For at den ledige kommer hurtigt i beskæftigelse, at de ældre borgere får en værdig alderdom, og at borgerne med behov for støtte hjælpes videre på rette vej.

Hertil er kommunerne det lokale omdrejningspunkt for erhvervsfremme, hvor virksomheder skal opleve en enkel og effektiv hjælp. Parterne enige om en ny og fokuseret erhvervsfremmeindsats med en stærk kommunal forankring.

Regeringen og KL er enige om, at udviklingen af en stærk, decentral offentlig sektor og af velfærdsområderne er et fælles ansvar for stat og kommuner. Derfor prioriteres midler til styrkelse af den borgernære velfærd, ligesom parterne vil arbejde tæt sammen om en klar retning for omstilling, nytænkning og udvikling af den borgernære velfærd i de kommende år.

Samarbejdet skal særligt styrke den sammenhængende indsats for borgere mellem 0 og 18 år og udvikle en helhedsorienteret indsats for borgere med komplekse behov, hvor borgernes vilje til at mestre eget liv skal være grundstenen i en bedre og mere effektiv indsats.

Regeringen og KL er enige om, at fundamentet for at udvikle den borgernære service er en udstrakt og tillidsbaseret mål- og rammestyring, hvor der fra centralt hold fastsættes mål for udviklingen på de store velfærdsområder, og hvor der samtidig gives stor frihed til lokalt at finde de bedste veje til at nå målene uden detaljerede og bureaukratiske procesregler.

2. Kommunernes økonomiske rammer for 2019

Regeringen og KL er enige om, at der med afsæt i de gennemførte initiativer i det fælles moderniserings- og effektiviseringsprogram samlet kan frigøres 1 mia. kr. i 2019. Heraf frigøres 0,5 mia. kr. til prioritering bredt i den offentlige sektor.

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale serviceramme for 2019. Udgiftsloftet indebærer en nedregulering på 0,5 mia. kr. Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 1,7 mia. kr. til styrket velfærd, herunder for at understøtte den nære sundhedsindsats og kommunernes arbejde med at yde værdig pleje og omsorg for ældre borgere. Den kommunale serviceramme udgør derved samlet set 251,9 mia. kr. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT mv.

Regeringen og KL er enige om, at de resterende 0,5 mia. kr. frigjorte midler fra moderniserings- og effektiviseringsprogrammet i 2019 samt 0,1 mia. kr., som frigøres ved konsolidering af kommunernes opgaver til erhvervsservice, målrettes til borgernær velfærd.

Derudover prioriteres 0,6 mia. kr. i 2019 til målrettede løft af bedre bemanding i hjemmeplejen og på plejehjem, en værdig død og bedre hjælp til pårørende som forudsat med finansloven for 2018. Endvidere omlægges puljen til klippekort til ekstra hjælp til plejehjemsbeboere på 380 mio. kr. til bloktilskuddet i 2019 med henblik på at understøtte en værdig ældrepleje. Det vil spare kommunerne for bureaukrati.

På den baggrund er regeringen og KL enige om, at aftalen indebærer et løft, som sikrer gode muligheder for, at kommunerne i 2019 kan udvikle den kommunale service til gavn for borgerne.

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at igangsætte nye initiativer i det fælles moderniserings- og effektiviseringsprogram, der kan understøtte den fortsatte udvikling af den kommunale service og muliggøre det samlede ambitionsniveau på 1 mia. kr. i 2020. Initiativerne vil have fokus på forenkling af kommunernes rammer og styrket styring, effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer samt bedre indkøb og øget digitalisering.

Regeringen og KL er enige om, at kommunernes investeringer i 2019 udgør 17,8 mia. kr. Dette indebærer et løft i forhold til aftalen for 2018.

De kommunale investeringers primære hensyn er at understøtte den borgernære velfærd. Regeringen og KL er på den baggrund enige om, at de kommunale investeringer i højere grad skal målrettes investeringer i de fysiske rammer for den borgernære velfærd, og at dette vil blive afspejlet i den kommunale budgetlægningsproces.

Der afsættes en lånepulje på i alt 250 mio. kr. målrettet investeringer med et effektiviseringspotentiale ved fx at give grundlag for lavere driftsudgifter på sigt. Derudover afsættes en lånepulje på 400 mio. kr. målrettet kommuner med behov for større strukturelle investeringer på de borgernære områder.

Regeringen og KL er enige om at igangsætte et fælles arbejde for at afdække konsekvenserne af den nuværende styring af de kommunale udgifter og indtægter til køb af jord og ejendomme. Arbejdet skal afdække forslag til justering af styringen, som ikke forringer den finanspolitiske styring af de offentlige investeringer.

Kommunernes regnskabsresultat for 2017 og de seneste års overskridelser af de aftalte anlægsrammer svækker troværdigheden om aftalesystemet og styringen af den samlede offentlige økonomi. Regeringen og KL er derfor enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at både den aftalte kommunale serviceramme og anlægsramme i 2019 overholdes i budgetterne og regnskaberne.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2019. Dermed er 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme. Samtidig er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2019.

Regeringens ambition er at sænke skattetrykket. Regeringen og KL er enige om at understøtte skattenedsættelser i den enkelte kommune, hvorfor der etableres en tilskudsordning til skattenedsættelse på 250 mio. kr. Tilskudsprocenten kan højest udgøre 75 pct. af provenutabet i 2019, 50 pct. i 2020 og 2021 og 25 pct. i 2022. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 250 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten.

Hvis der for 2019 sker en skatteforhøjelse for kommunerne under ét, vil der i medfør af gældende lov ske en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Regeringen og KL er enige om at videreføre det ekstraordinære finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. i 2019, hvoraf 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår.

Hertil afsættes en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Samtidig tilkendegiver regeringen, at der etableres en overgangsordning for de kommuner, der fra 2019 vil blive ramt af tab som følge af den revision af uddannelsesstatistikken, der er gennemført i 2017. Der etableres en statsligt finansieret overgangsordning, hvor kommuner kompenseres fuldt ud for tabet i 2019 og 2020. Hvis en kommune forhøjer skatten for 2019 eller 2020, vil kommunens tilskud herefter bortfalde. KL tager dette til efterretning.

Regeringen og KL er samtidig enige om, at der for kommunerne under ét vil være balance i den kommunale økonomi i 2019 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1**Balance for kommunerne i 2019**

Mio. kr., 2019-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	251.934
Aktivitetsbestemt medfinansiering	22.430
Overførsler	71.820
Udgifter til forsikrede ledige mv.	10.577
Bruttoanlæg (ekskl. ældreboliger)	17.800
Øvrige udgifter	890
Udgifter i alt	375.451
Skatteindtægter	-291.323
Bloktilskud mv.	-71.383
- Heraf betinget bloktilskud	-4.000
Beskæftigelsestilskud	-10.577
Øvrige indtægter	-7.314
Indtægter i alt	-380.596

Øvrige økonomiske forudsætninger

Det er forudsat i aftalen, at kommunernes overførselsudgifter vil udgøre 71,8 mia. kr. i 2019, og at kommunernes udgifter til forsørgelse og aktivering af forsikrede ledige mv. vil udgøre 10,6 mia. kr. i 2019.

Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2019. Der foretages desuden en midtvejsregulering vedrørende 2018 på 2,9 mia. kr. som følge af ændrede skøn for overførsler samt pris- og lønudvikling.

De øvrige økonomiske forudsætninger for den kommunale økonomi i 2019 fremgår af *boks 1*.

Boks 1**Øvrige økonomiske forudsætninger****Bidrag til regionerne**

Udgangspunktet for kommunernes grundbidrag på udviklingsområdet for 2018 var 133 kr. pr. indbygger. For 2019 vil pris- og lønreguleringen indebære, at udgangspunktet for bidragsfastsættelsen vil være et grundbidrag på 135 kr. pr. indbygger på udviklingsområdet. Reguleringen er fastsat på basis af et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2018-2019 på 1,6 pct. inkl. medicin. Der foretages en midtvejsregulering af det kommunale udviklingsbidrag for 2019 som følge af Aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti om forenkling af erhvervsfremmesystemet af maj 2018.

Den kommunale balance i 2019 tager højde for, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne. Kommunernes aktivitetsbestemte medfinansiering af regionernes sundhedsvæsen er i 2019 forudsat til 22.430 mio. kr.

Pris- og lønudvikling

Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2018-2019 for de samlede udgifter inkl. overførsler på 1,9 pct. PL-skønnet for serviceudgifter (ekskl. overførsler) er 2,0 pct. fra 2018-2019, og PL-skønnet for anlægsudgifter er 2,0 pct. fra 2018-2019. Der er forudsat en satsreguleringsprocent for 2019 på 2,0 pct.

3. Borgeren først i en sammenhængende offentlig sektor

Det er en fælles ambition at skabe en bedre og mere sammenhængende offentlig sektor samt de rigtige betingelser for den fremtidige velfærd. Regeringen og KL er derfor enige om at videreudvikle samarbejdet på tværs af den offentlige sektor og skabe bedre sammenhæng for borgerne i den velfærd, som forskellige dele af den offentlige sektor leverer. For at understøtte dette har regeringen igangsat arbejdet med Sammenhængsreformen.

Sammenhængsreformen vil bestå af en række reformspor vedrørende afbureaukratisering, sundhed, ledelse og kompetenceudvikling, en helhedsorienteret indsats til borgere med komplekse behov, unge og digital service. Regeringen og KL er enige om at drøfte reformsporene, og at KL inddrages, hvor det er relevant i forhold til konkrete initiativer.

Som led heri vil regeringen, KL og Danske Regioner i efteråret 2018 drøfte mulige nationale mål for udviklingen af den offentlige sektor. Regeringen og KL er endvidere enige om at udbrede kendskabet til fritvalgsmulighederne blandt borgerne.

National målsætning for nedbringelse af sygefravær

Indsatsen for et lavere sygefravær har i flere år stået højt på dagsordenen i den offentlige sektor. Et højt sygefravær belaster ikke kun den offentlige økonomi, men har også betydning for kvaliteten i kerneopgaven og medarbejdernes trivsel. Regeringen, KL og Danske Regioner er på den baggrund enige om at understøtte det videre arbejde med at nedbringe sygefraværet i hele den offentlige sektor. Derfor vil regeringen, KL og Danske Regioner i efteråret som led i Sammenhængsreformens nationale mål drøfte opstillingen af en national målsætning med konkrete mål for reduktion af sygefraværet i den offentlige sektor.

Opfølgning på Ledelseskommisionen

Ledelseskommisionen præsenterer sine anbefalinger til den videre udvikling af ledelse i den offentlige sektor i juni 2018. Staten, kommunerne og regionerne spiller en central rolle i understøttelsen af ledelsen og ledelseskvaliteten i den offentlige sektor. Regeringen, KL og Danske Regioner er derfor enige om at drøfte, hvordan ledelse kan styrkes yderligere i den offentlige sektor med udgangspunkt i Ledelseskommisionens anbefalinger.

Afbureaukratisering

Som led i Sammenhængsreformen vil regeringen endvidere præsentere en afbureaukratiseringsreform, som skal nedbringe bureaukratiet i den offentlige sektor og dermed frigøre tid til kerneopgaven. Med henblik på at sikre, at afbureaukratiseringsreformen får den ønskede

effekt, er regeringen, KL og Danske Regioner enige om at indgå i et tæt samarbejde i det videre forløb. Regeringen vil i forlængelse af reformens offentliggørelse derfor invitere KL og Danske Regioner til at drøfte de konkrete initiativer i reformen.

Frikommuneforsøg

Regeringen og KL er enige om, at de hidtidige frikommuneforsøg har været en succes og er derfor enige om at igangsætte en ny runde frikommuneforsøg. Den nærmere udformning heraf aftales mellem regeringen og KL i efteråret i forbindelse med drøftelserne af Sammenhængsreformen.

4. Sammenhængende indsats fra barn til voksen

Alle børn og unge skal dannes og uddannes, hjælpes godt på vej samt rustes til overgangen til voksenlivet. Det er i børnenes første år i dagtilbud og i den tidlige skolealder, at fundamentet bliver lagt til deres videre færd i livet. Dette efterfølges af overgangen fra grundskolen, der er et kritisk tidspunkt for de fleste unge, da de her skal træffe en vigtig beslutning om deres videre færd i uddannelse eller beskæftigelse.

Det kræver, at børn og unge bliver mødt af en tidlig og sammenhængende indsats i sundhedsplejen, i dagtilbuddet, i skolen og i overgangene imellem, der understøtter den enkeltes læring og udvikling. Det fordrer et tæt samarbejde med forældrene. Det kræver også, at børn og unge, der har det særligt svært fagligt såvel som socialt, får den fornødne støtte på det rigtige tidspunkt. Kommunerne spiller en stor rolle i at løfte denne opgave og i at skabe de bedste rammer for, at hvert enkelt barn og ung når så langt som muligt både fagligt og personligt i deres børne- og ungdomsliv.

Regeringen og KL er i regi af Sammenhængsreformen enige om at sætte en fælles retning for en sammenhængende indsats for læring fra barn til voksen, *jf. boks 2*.

Boks 2

Pejlemærker for en sammenhængende indsats for læring

- *Bedre overgange fra barn til voksen.* Vi skal sikre de bedste betingelser i overgangene fra barn til ung og fra ung til voksen. Samtidig vil parterne undersøge, hvordan dette bedst muligt kan fremmes af konkrete tiltag.
- *Højere ambitionsniveau for udsatte børn og unges læring.* Vi skal højne ambitionerne for udsatte børn og unges læring, så der skabes chancelighed for alle børn og unge. Det kræver en sammenhængende indsats for børn og unge mellem 0 og 18 år, hvor børn og unge med problemer af faglig eller social karakter tidligt spottes og gives den nødvendige hjælp fra en sammenhængende kommunal sektor, og hvor forældrene inddrages aktivt. Konkret vil regeringen og KL samarbejde om at understøtte kommunernes arbejde og bl.a. gennemføre en fælles analyse af barriererne for at skabe sammenhæng og prioritere en tidlig indsats.

Dagtilbud – en god start for børnene

Det er i børnenes allerførste år, at fundamentet for et godt og virksomt liv bliver lagt. Samtidig går næsten alle børn i Danmark i dagtilbud. Dagtilbud af høj kvalitet, hvor børnene trives og lærer nyt, har stor betydning for børn – og dermed for Danmarks fremtid. Det gælder ikke mindst børn med en socialt udsat baggrund. Derfor er det vigtigt at skabe de bedste rammer for, at dagtilbuddene kan udfylde deres samfundsberende rolle bedst muligt.

På den baggrund er regeringen og KL enige om i de kommende år at arbejde aktivt for at højne kvaliteten af dagtilbud. Som en forudsætning for den fortsatte kvalitetsudvikling på dagtilbudsområdet er regeringen og KL enige om at igangsætte et samarbejde om brug af data på dagtilbudsområdet under hensyn til dataetik og mindst mulig dokumentationsbyrde, herunder det statslige arbejde med etableringen af et fælles digitalt register over kommunale og private dagtilbud. Udgangspunktet for samarbejdet er at identificere faktorer, der kendetegner dagtilbud af høj kvalitet. Regeringen og KL vil løbende inddrage de faglige organisationer og relevante aktører på dagtilbudsområdet.

Endelig ønsker regeringen og KL at fastholde en fortsat opmærksomhed på mængden og tilrettelæggelsen af dokumentation i dagtilbud. Undersøgelser af dagtilbudsområdet viser, at der er en oplevelse af, at dokumentationen er meningsfuld, men at der kan være udfordringer med implementering og tilrettelæggelse. Regeringen og KL vil derfor udbrede et dialogredskab om dokumentationspraksis til kommuner og dagtilbud med henblik på, at man lokalt kan vurdere og evt. justere sin egen dokumentationspraksis.

Folkeskole – godt på vej i livet

Alle børn, der går i den danske folkeskole, skal mødes af en skole, hvor både trivsel og det faglige niveau er højt, og hvor alle elever udfordres, så de bliver så dygtige, de kan. Folkeskolen løfter i høj grad disse målsætninger og er inde i en positiv udvikling. Regeringen og KL vil understøtte den videre udvikling af folkeskolen.

Regeringen og KL vil i forhold til de børn, der har behov for en særlig indsats, samarbejde om at styrke de inkluderende læringsmiljøer med udgangspunkt i anbefalingerne fra ekspertgruppen for inklusionseftersynet. Samtidig vil regeringen og KL gå i dialog om, hvordan læringskonsulenter og følgeforskning i endnu højere grad kan understøtte kommunernes og skolernes arbejde. Regeringen og KL vil senest i 2019 igangsætte en evaluering af inklusionssindsatsen med henblik på, at parterne kan gøre status i 2020/21.

Fravær er en indikator for mistrivsel og en udfordring for læring af basale faglige færdigheder. Det er derfor vigtigt at have viden om omfanget af fravær. Regeringen og KL er enige om at samarbejde om mere retvisende fraværdata med henblik på at understøtte både den nationale og lokale dialog om fravær. Det er fx afgørende, at viden om fravær indgår i den fælleskommunale ledelsesinformation.

Undervisning af høj kvalitet

En undervisning af høj kvalitet kræver dygtige og engagerede undervisere. Som led i folkeskolereformen blev det besluttet, at eleverne i folkeskolen inden 2020 skal undervises af

lærere, som enten har undervisningskompetence fra læreruddannelsen i de fag, de underviser i, eller har opnået en tilsvarende faglig kompetence via efteruddannelse mv. På landsplan er kompetencedækningen steget fra 85,1 pct. i 2016/2017 til 86,7 pct. i 2017/2018 opgjort på tværs af alle fag og klasser. Samlet set er der tale om en stigning på 7,1 pct. point fra 2012/2013 til 2017/2018.

Regeringen og KL er enige om, at der bør ses på behovet for at justere målsætningen om fuld kompetencedækning i 2020 set i lyset af de krav, som målsætningen stiller til kompetenceudviklingsindsatsen på skolerne og den lokale fagfordeling. Regeringen vil derfor drøfte en mulig justering af kompetencedækningsmålsætningen med forligspartierne og partnerskabet for kompetenceudvikling af lærere og pædagoger i folkeskolen. Endvidere drøftes en mulig målretning af de afsatte midler til inklusionskompetence, teknologiforståelse og rekrutteringsudfordringer.

Større gennemsigtighed i nøgletal vedrørende skolerne

Gennemsigtighed om og fleksibel adgang til centrale nøgletal giver et godt grundlag for, at elever, forældre, lærere, kommunalbestyrelser, forvaltning og skoleledere kan indgå i dialog om skolernes udvikling. Regeringen og KL er derfor enige om at skabe større gennemsigtighed via nøgletal vedrørende skolerne. Regeringen vil ligeledes søge at forpligte de frie grundskoler til at offentliggøre nøgletal på deres hjemmesider.

Endelig vil parterne drøfte den endelige evaluering af læreruddannelsen, når den foreligger ved udgangen af 2018, med henblik på at sikre, at uddannelserne afspejler de kompetencer, som efterspørges i kommunerne. Parterne vil desuden gå i dialog om pædagoguddannelsen.

Ny diplomuddannelse for skoleledere

Regeringen og KL er enige om, at dygtig skoleledelse er en forudsætning for en god folkeskole. Regeringen, KL og øvrige relevante parter har derfor i et fælles udvalgsarbejde ('Skolelederudvalget') udviklet en ny diplomuddannelse i ledelse til nye skoleledere. Der er fokus på styrket kobling til praksis, et fokus på både generelle og almene lederkvalifikationer og på de særlige kompetencebehov, der knytter sig til skoleledelse.

Regeringen og KL er enige om, at følge op på den nye diplomuddannelse, når de første evalueringer ligger klar. I den forbindelse skal en tættere og mere fleksibel kobling mellem Diplom i Ledelse (DIL) og Den offentlige Lederuddannelse (DOL) understøttes.

Ny kommunal ungeindsats og forberedende grunduddannelse (FGU)

Med Aftale om bedre veje til uddannelse og job har kommunerne fået et entydigt ansvar for, at alle unge op til 25 år støttes i at komme godt videre i uddannelse og job. Derudover bliver det kommunernes opgave at målgruppevurdere til den nye forberedende grunduddannelse (FGU), der skal forenkle og styrke indsatsen over for den gruppe af unge, der har brug for en ekstra indsats i vejen til uddannelse til job.

Kommunerne får som led heri til ansvar at etablere en kommunal ungeindsats, der skal sikre, at den unge får en helhedsorienteret indsats og en uddannelsesplan, der skal bringe den unge i uddannelse eller beskæftigelse. Regeringen og KL er enige om at arbejde for at un-

derstøtte den kommunale ungeindsats bedst muligt, herunder ift. den kommunale organisering og understøttende lovgivning.

Regeringen og KL er endvidere enige om at følge tæt op på reformens økonomi og resultater. Det er en væsentlig forudsætning for økonomien i reformen, at de unge, som hvert år bliver optaget på uddannelsen, modtager et kvalitativt bedre, men kortere uddannelsesforløb. Der er i den forbindelse forudsat en uddannelsesetid på i gennemsnit 14 måneder efter reformen. En del unge i målgruppen har i dag tilknyttet en fast kontaktperson for at få struktur på deres liv og mestre hverdagen bedre. Kommunerne tilføres 40 mio. kr. med henblik på, at endnu flere kan få tilknyttet en fast kontaktperson. Opfølgningen vil også fokusere på kontaktpersonordningens bidrag til at nå reformens mål.

Styrket tilgang til erhvervsuddannelserne

Kvalificeret arbejdskraft er en væsentlig forudsætning for vækst, jobskabelse og velstand i fremtiden. Med erhvervsuddannelsesreformen fra 2015 var det derfor en målsætning, at mindst 25 pct. skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen i 2020. Andelen af elever, der vælger en erhvervsuddannelse, er imidlertid faldet markant i løbet af de sidste femten år, og det ser ikke ud til at målsætningen indfris.

Regeringen og KL er derfor enige om hver især at bidrage til, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Regeringen vil sætte fokus på sammenhængen ift. de almene gymnasier, den geografiske afstand mv. KL vil bidrage til en stærk kommunal forankring af de nationale målsætninger. En række kommuner har med succes igangsat initiativer, der fremmer tilgangen til erhvervsuddannelserne og KL vil på baggrund af de erfaringer arbejde for at udbrede god praksis på området.

Digital understøttelse af folkeskolen

Undervisningssektoren bliver stadig mere digitaliseret. Det giver nye muligheder i forhold til undervisningen, der i højere grad kan gøre brug af digitale læringsmidler. Digitalisering bidrager til at understøtte elevernes faglighed og trivsel. Læringsplatforme skal understøtte lærernes undervisning. Endvidere skal læringsplatforme og det kommende Aula understøtte samarbejdet med forældrene.

Kommunerne har i overensstemmelse med aftalen om brugerportalsinitiativet udbredt digitale læringsplatforme til alle folkeskoler. Regeringen og KL er enige om at understøtte, at videns- og færdighedsmål i folkeskolen er gjort vejledende. Regeringen og KL er i den forbindelse enige om at justere den eksisterende brugerportalsaftale, så den afspejler dette.

Mulighederne i digitaliseringen skærper samtidig behovet for at skabe tryghed hos elever og forældre i forhold til, hvordan kommuner og skoler håndterer data. Regeringen og KL har derfor i fællesskab udarbejdet et sæt af dataetiske principper for brugen af børn og unges data på de enkelte folkeskoler, som vil blive offentliggjort juni 2018.

Regeringen og KL er dertil enige om at skabe en mere sikker ID- og loginløsning målrettet skolebørn, der kan supplere det nuværende UNI-login.

Tekniske og digitale kompetencer via Teknologipagten

Regeringen har etableret en Teknologipagt, der skal understøtte frivillige samarbejder mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner, herunder folkeskolerne, og andre organisationer for at fremme, at flere tilegner sig tekniske og digitale kompetencer.

Regeringen og KL vil samarbejde om at understøtte Teknologipagten ved at indsamle og synliggøre igangværende kommunale uddannelsesinitiativer, som kan indgå i Teknologipagten og være med til at løfte pagtens målsætninger, og ved at udbrede kendskabet til Teknologipagten i landets kommuner, så der sættes fokus på behovet for tekniske og digitale kompetencer for virksomhederne og de unges muligheder på arbejdsmarkedet. Som ambassadør for Teknologipagten er KL i kontakt med TeknologipagtRådet, og der arbejdes for, at KL indtræder som medlem.

5. Den nære sundhed

Kommunerne har siden kommunalreformen styrket forebyggelsesindsatsen på sundhedsområdet samt udviklet og udbygget det nære sundhedsvæsen. Udviklingen har betydet, at kommunerne løfter flere opgaver og dermed aflaster det specialiserede sygehusvæsen. En fortsat udbygning af det nære sundhedsvæsen og et styrket samarbejde mellem kommuner, almen praksis og sygehuse er vigtigt for at sikre en sammenhængende og omkostningseffektiv håndtering af blandt andet ældre og mennesker med kroniske sygdomme eller psykiske lidelser.

Regeringen vil i 2018 præsentere en samlet sundhedsreform, der bl.a. vil indeholde rammen for en national kvalitetsplan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Kvalitetsplanen, som skal pege flere år frem, skal bl.a. understøtte systematisk og ensartet kvalitetsarbejde med de sundhedsfaglige indsatser i kommunerne. Sundhedsreformen indgår også som en delreform i Sammenhængsreformen.

Kompetenceløft til den nære sundhed

Parterne er enige om at tilføre kommunerne 100 mio. kr. i 2018 til at styrke de sundhedsfaglige kompetencer i kommunerne. Kompetenceløftet er målrettet sygeplejersker, social- og sundhedsassistenter og -hjælpere, fysio- og ergoterapeuter mv. og skal bl.a. styrke kommunernes muligheder for rekruttering. Kompetenceløftet skal ses i sammenhæng med den kommende kvalitetsplan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, som blev meldt ud i sundhedsudspillet "Sundhed, hvor du er" fra december 2017.

Forebyggelse

Parterne er enige om, at der skal ske en fortsat udvikling af kommunernes forebyggelsesindsats. KL har i 2018 præsenteret et forebyggelsesudspil med seks pejlemærker for kommunernes forebyggelsesindsats, og i april 2018 har Sundhedsstyrelsen lanceret reviderede forebyggelsespakker med konkrete anbefalinger, som lægger op til en tydeligere prioritering af de vigtigste indsatsområder. Regeringen og KL er enige om, at kommunerne udvikler og fokuserer deres forebyggelsesindsats med afsæt i de nye redskaber.

Ret til frit valg til genoptræning

Folketinget har vedtaget en lovændring, som giver borgere, ret til at modtage genoptræning hos en privat leverandør, såfremt borgeren ikke inden for syv dage efter udskrivning fra sygehus har modtaget et tilbud om genoptræning fra kommunen. Sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om ordningen, og parterne er enige om at følge implementeringen af gode og effektive patientforløb.

Genoptræningsområdet har siden kommunalreformen været kendetegnet ved en stor stigning i aktiviteter og udgifter. Regeringen og KL er enige om i fællesskab at følge implementeringen, udgifts- og aktivitetsudviklingen på området tæt samt drøfte eventuelle styringsudfordringer i forbindelse med indførelsen af den nye fritvalgsordning.

Det har tidligere været påvist, at kommunerne modtager en relativt stor andel af genoptræningsplanerne fra sygehuset for sent. Det er centralt for kommunernes mulighed for at opstarte genoptræning inden for fristen i lovgivningen, at kommunerne modtager genoptræningsplanerne til tiden. Status drøftes ved forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2020.

Sammenhængende og effektiv kommunal sundhed

Flere ældre og flere kroniske patienter stiller krav til udviklingen af en sammenhængende og effektiv kommunal sundhedspleje og forebyggelse. Der er derfor enighed om at gennemføre et fælles arbejde med sigte på at understøtte udviklingen i den kommunale sundhedsindsats. Fokus vil være på bedste praksis og rammerne for en omkostningseffektiv kommunal indsats, herunder samspillet mellem almen praksis, kommuner og sygehuse i fællesskab. Formålet er at sikre en sammenhængende, omkostningseffektiv og patientsikker sundhedsindsats.

Opfølgning på særlige pladser i psykiatrien

Med Aftale om satspuljen på sundhedsområdet for 2017-2020 blev der afsat 400 mio. kr. til forebyggelse af vold på botilbud, herunder til etablering og drift af 150 nye særlige pladser i psykiatrien. Loven vedrørende de særlige pladser trådte i kraft den 1. januar 2018. De særlige pladser skal komme en særligt udsat gruppe af borgere til gavn, som har svære psykiske lidelser, særlige sociale problemstillinger, gentagne indlæggelser, afbrudte behandlingsforløb og ofte misbrug og/eller dom til behandling.

Kun få borgere er på nuværende tidspunkt visiteret til de særlige pladser i psykiatrien. Kommunerne vil arbejde på at udbrede kendskabet til de særlige pladser og øge antallet af borgere i den relevante målgruppe, der indstilles til visitation. De foreløbige erfaringer med de særlige pladser peger på, at visitationskriterierne for henvisning til pladserne i nogle tilfælde er for begrænsende i forhold til at kunne visitere alle relevante borgere til pladserne.

Regeringen vil tage initiativ til at drøfte justeringer af visitationen til de særlige pladser med satspuljepartierne med henblik på at søge Folketingets opbakning til at foretage justeringer, således at visitationen ikke begrænses unødigt.

De 150 særlige pladser skulle stå klar primo 2018. Parterne er enige om, at der foretages en efterregulering af de statsfinansierede midler til drift af de nye særlige pladser i 2018 i det omfang, de 150 særlige pladser ikke stod klar til brug første halvår 2018.

Parterne er enige om, at området fortsat følges tæt. Blandt andet foretages en løbende monitorering af antal oprettede pladser, antal henviste patienter, varighed af indlæggelse og personalesammensætning. Der foretages en evaluering 3 år efter pladsernes oprettelser.

Psykiatri

Regeringen, KL og Danske Regioner har gennemført et arbejde med henblik på at komme med anbefalinger til en bedre styring af psykiatrien. Arbejdet indgår i regeringens udspil til Sammenhængsreformen og viser bl.a. behov for et øget fokus på ressourceanvendelse, bedre sammenhæng i patientforløb på tværs af sektorer samt øget kvalitet i indsatsen i socialpsykiatrien og den regionale psykiatri. Parterne er enige om behovet for en ambitiøs og målrettet opfølgning på styringsgennemgangen.

For at understøtte, at mennesker med psykiske lidelser oplever en sammenhængende indsats og færrest mulige indgange til systemet, er der enighed om at udbrede integrerede samarbejdsmodeller og fælles tilbud på psykiatriområdet, ligesom det er hensigten, at gode erfaringer fra igangværende frikommuneforsøg kan udbredes til andre kommuner.

Som opfølgning på bl.a. styringseftersynet vil regeringen i efteråret 2018 lancere en samlet plan for psykiatrien, som skal understøtte en langsigtet udvikling af psykiatrien med øget sammenhæng i behandlingsforløb, højere kvalitet, mindre tvang samt tidligere indsatser for børn og unge med henblik på at understøtte en øget ligestilling mellem psykiatri og somatik.

Fælles infrastruktur for sundhedsdata

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at en væsentlig forudsætning for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen er deling af relevante data for patientens forløb mellem sygehuse, kommunale pleje og forebyggelse og almen praksis samt synlighed om indsatserne.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at arbejde hen imod en samlet og sikker national infrastruktur for brug af sundhedsdata, både når det gælder patientbehandling og pleje og sekundære formål som kvalitetsudvikling og forskning samt en tryk og tidssvarende lovgivning for brug af sundhedsdata. Parterne er endvidere enige om at etablere en indgang for adgang til data til forskning i samarbejde mellem stat, regioner og universiteter mv.

Digitaliseringsfond til fælles prioritering af digitale løsninger

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at afsætte en digitaliseringsfond med statslig medfinansiering for at styrke fremdrift, prioritering og udbredelse af digitale løsninger til bedre sammenhæng og effektivitet på sundhedsområdet. Fonden etableres med 50 mio. kr. i 2018 til regioner og kommuner, der udmøntes over bloktilskuddet. Midlerne udmøntes af parterne til konkrete projekter under forudsætning af regional og/eller kommunal medfinansiering og med fastsatte milepæle for udrulning.

En værdig alderdom

En værdig alderdom med selvbestemmelse og indflydelse på eget liv er en af grundstenene i velfærdssamfundet. Kommunerne har i de senere år løftet en stor opgave med at omlægge indsatsen med fokus på at arbejde rehabiliterende og understøtte, at ældre borgere bliver mere selvhjulpne og oplever en større uafhængighed i hverdagen. Det er væsentligt fortsat at udvikle opgaveløsningen og sikre, at der også i fremtiden er kvalificeret arbejdskraft til at tage sig af de ældre. Regeringen vil gennemføre en kortlægning af kommunernes udfordringer med at rekruttere kvalificeret arbejdskraft på ældre- og sundhedsområdet, og det vil ske med involvering af KL.

KL og regeringen er enige om, at en dimensioneringsaftale for social- og sundhedsuddannelserne skal sikre sammenhæng til behovet for arbejdskraft og rekrutteringshensyn. Regeringen vil i samarbejde med KL, Danske Regioner og de øvrige parter aftale en ny flerårig dimensioneringsaftale.

Udviklingen af kvalitetsindikatorer på ældreområdet kan bidrage til et styrket fokus på effekt og resultater af indsatsen frem for input til gavn for de ældre borgere. Regeringen og KL er enige om at nedsætte en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til modeller for kvalitetsindikatorer, herunder valg af konkrete indikatorer.

Parterne er enige om at udbrede værktøjer i regi af Udbudsportalen, der kan understøtte arbejdet med leverandørstyring og beredskabsplaner. Regeringen og KL er endvidere enige om, at samlerapportering af mindre alvorlige utilsigtede hændelser udbredes permanent på nationalt plan.

6. En sammenhængende social indsats

En række kommuner oplever i stigende grad styringsudfordringer på det specialiserede socialområde. Regeringen og KL er enige om, at de økonomiske rammer nødvendiggør, at kommunerne fortsat har fokus på at styre udgifterne. Samtidig er regeringen og KL enige om at videreføre det fælles analyseprogram på det specialiserede socialområde, der bl.a. skal identificere initiativer, der kan medvirke til dels at understøtte den faglige udvikling på det specialiserede socialområde, dels at understøtte kommunernes prioriteringsmuligheder på området.

Styrket ankepraksis på socialområdet

Ankestyrelsens praksis har i samspil med lovgivningen og den kommunale praksis betydning for borgerens retssikkerhed og kommunernes styringsrum på socialområdet. Parterne har i fællesskab gennemført en analyse af, hvordan ankesystemet inden for udvalgte bestemmelser i serviceloven påvirker kommunernes handlerum og mulighed for at tilrettelægge en helhedsorienteret, forebyggende og rehabiliterende indsats for borgeren.

Analysen viser, at der er potentiale for at styrke området til gavn for borgerne gennem en række initiativer målrettet Ankestyrelsen, kommunerne og de lovgivningsmæssige rammer. Parterne er på den baggrund enige om følgende tiltag på området:

Boks 3

Tiltag på det specialiserede socialområde som følge af analysen af ankesystemet

Tiltag rettet mod de lovgivningsmæssige rammer

- Snitflader mellem centrale bestemmelser i serviceloven vedrørende kommunernes rehabiliterende arbejde og botilbudsområdet (§§ 85 og 107): Afdækning af veje (styrket vejledning og/eller præciseringer af reglerne) til at skabe klarere målgruppeafgrænsninger for herved at sikre bedre muligheder for, at kommunerne kan arbejde rehabiliterende og med udgangspunkt i, at borgeren skal modtage den mindst indgribende indsats.

Tiltag til styrkelse af Ankestyrelsens praksiskoordinerende virksomhed mv.

- Data om årsager til omgørelse: Ny registrering i Ankestyrelsen af årsager til hjemvisning, ophævelse eller ændringen af en sag med henblik på at styrke viden om årsag til omgørelsen til gavn for den lokale udvikling af praksis og arbejdet med de faglige områder. Dette skal ligeledes danne afsæt for et styrket grundlag for en nuanceret kommunikation om kvaliteten af den kommunale sagsbehandling.
- Styrket intern vejledning: Ankestyrelsen vil internt sætte fokus på at tydeliggøre, hvilken dokumentation der efterspørges fra kommunerne, når en sag hjemvises, samt præcisere årsagerne til hjemvisninger og ændringer, herunder tage initiativ til dialog med kommunerne, når det skønnes relevant så flere sager kan repareres frem for hjemvises.
- Styrket vejledning til og dialog med kommunerne: Ankestyrelsen vil i samarbejde med kommunerne styrke sin vejledningsindsats og dialog med kommunerne gennem fx udvikling af digitale løsninger, tilbud om kvalitetsmålingsværktøjer, kurser, længerevarende forløb og læringsteams mv. Samtidig vil KL og Ankestyrelsen i samarbejde etablere en ny dialogstruktur for, hvordan fremtidige udfordringer kan håndteres i dialog og samarbejde mellem Ankestyrelsen og kommunerne. Dette kan fx være i form af etablering af et dialogforum mellem KL, Ankestyrelsen og relevante ministerier.

Tiltag til styrkelse af den kommunale sags- og klagesagsbehandling

Styrket kommunal sagsbehandling: Tiltag på lokalt niveau, herunder øget fokus på at styrke begrundelserne i kommunale afgørelser og øget systematik og tjeklister for genvurdering og indsendelse af klager. KL vil bistå med formidling og implementering af de konkrete løsningsforslag til kommunerne.

Analyse af markedet for køb og salg af pladser og indsatser på de sociale botilbud

Regeringen og KL vil i fællesskab, igangsætte en analyse, som skal bidrage med løsningsmodeller, der kan fremme et omkostningseffektivt marked, der samtidig sikrer den bedst mulige indsats og progression for borgeren.

Styrkede nøgletal for klagesagsbehandling

Parterne er enige om at igangsætte et arbejde med at styrke grundlaget for en målrettet og nuanceret kommunikation om kvaliteten af den kommunale sagsbehandling, herunder med fokus på at udarbejde centrale nøgletal om børne- og sociale klagesager.

Styrket samarbejde om det nye familieretshus

Regeringen og KL er enige om at arbejde sammen for at skabe bedre løsninger for brudte familier og sikre børns trivsel. Samarbejdet sker med henblik på at styrke samarbejdet mellem det familieretlige system og kommunerne.

Ny vederlagsmodel for plejefamilier

Regeringen og KL er enige om, at et godt samarbejde mellem kommuner og plejefamilier er en forudsætning for en stabil og tryk opvækst for børn anbragt i plejefamilier. Flere kommuner er i dag begyndt at arbejde med den såkaldte gennemsnitsmodel for honorering af plejefamilier.

Regeringen og KL er enige om at understøtte kommunernes arbejde med at udvikle samarbejdsrelationerne med plejefamilierne. Regeringen og KL vil i den forbindelse igangsætte en bredere afdækning af praksis på området for systematisk at opsamle erfaringer fra de kommuner, som har eller arbejder på at indføre gennemsnitsmodellen eller en lignende model med henblik på dokumentation af modellernes effekter. Afdækningen skal være færdig, så den kan drøftes ved økonomiforhandlingerne for 2020. På baggrund heraf udarbejder KL vejledende anbefalinger til en ny vederlagsmodel, der fremmer det gode samarbejde, samt principper for god forhandlingsadfærd.

7. En helhedsorienteret indsats

Kommunernes indsatser for borgere med komplekse og sammensatte behov, som har brug for hjælp til at mestre eget liv og blive en del af arbejdsfællesskabet, er i mange tilfælde flerstrengt og går på tværs af bl.a. beskæftigelses-, social- og sundhedsområdet.

En række kommuner har i en længere årrække arbejdet på at tilrettelægge en koordineret og sammenhængende indsats for borgerne, der kan hjælpe den enkelte til at deltage i fællesskabet og leve et selvstændigt liv med job eller uddannelse. Den store variation i målgrupper kombineret med en kompleks og sektoropdelt lovgivning kan dog udgøre en udfordring for kommunerne i forhold til at levere en helhedsorienteret og virksom indsats for borgeren og samtidig styre udgifterne. I forlængelse heraf er der et potentiale for en mere effektiv organisering og tværgående koordination af indsatserne i kommunerne.

Regeringen og KL er derfor enige om et flerårigt samarbejde for, at kommunerne fremadrettet får bedre rammer til at tilrettelægge en sammenhængende og virksom indsats i samarbejde med borgerne, som kan hjælpe borgeren med at mestre eget liv, *jf. boks 4*. Regeringen vil som led i Sammenhængsreformen invitere KL til en drøftelse af initiativer, der kan understøtte en mere sammenhængende indsats.

Boks 4

Pejlemærker for en helhedsorienteret indsats til borgere med komplekse og sammensatte behov

- *Sammenhængende indsats på tværs af forvaltninger og lovgivninger.* Mange kommuner arbejder i dag målrettet med at skabe bedre sammenhæng for borgere, der modtager mange ydelser eller indsatser på tværs af forvaltninger og lovgivninger. Regeringen har som led i Sammenhængsreformen fremsat et lovforslag, som har til formål at understøtte denne indsats ved at give kommunerne bedre forudsætninger for at kunne koordinere og sammensætte indsatser i én helhedsorienteret plan til gavn for borgere med komplekse og sammensatte problemstillinger.

Regeringen og KL er enige om, at lovforslaget er et første vigtigt skridt, og at der samtidig er behov for yderligere initiativer til at skabe bedre rammer for, at borgere med komplekse og sammensatte problemstillinger kan få en mere helhedsorienteret indsats på tværs af forvaltninger og lovgivninger.

- *En forenklet kontakt for borgerne.* De bedre rammebetingelser for én sammenhængende indsats forbedrer mulighederne for, at borgerne vil kunne modtage en koordineret indsats. Det er vigtigt, da det ofte er de borgere, som har det sværest, der bliver mødt af et komplekst forløb og regler. Det betyder, at borgerne ikke altid får det fulde potentiale ud af de indsatser, som kommunerne tilbyder og bruger ressourcer på.

Regeringen og KL er enige om i regi af Sammenhængsreformen at understøtte en mere sammenhængende indsats ved at drøfte gode erfaringer i forhold til bedre organisatoriske rammer for arbejdet i kommunerne.

8. Vækst og beskæftigelse i hele Danmark

Den nuværende gunstige situation i dansk økonomi nødvendiggør en rettidig indsats, der kan sikre, at de rette betingelser for forsat fremgang i beskæftigelse, vækst og konkurrence er til stede.

En forenklet beskæftigelsesindsats

Regeringen og KL er enige om, at fundamentet for en effektiv beskæftigelsesindsats er et stærkt lokalpolitisk fokus og frirum til at skabe resultater for den enkelte borger. Det understøttes af et refusionssystem med klare økonomiske incitamenter hos den enkelte kommune til at forebygge langvarig offentlig forsørgelse og at gennemføre en effektiv indsats.

En forenklet beskæftigelsesindsats

Regeringen og KL blev med Aftale om kommunernes økonomi for 2018 enige om, at der er et stort potentiale ved en gennemgribende forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Udgangspunktet for en ny beskæftigelseslov er, at hovedparten af reglerne skal være fælles for alle målgrupper, og at kun få særlige regler skal gælde for et mindre antal hovedmålgrupper. En forenklet beskæftigelsesindsats er en del af Sammenhængsreformen og har til formål at reducere bureaukratiet samt give kommunerne mere frihed til lokale og effektive løsninger. Samtidig skal loven være lettere at forstå for borgere og virksomheder.

Forenkling af databekendtgørelsen

Der er enighed om, at en ny beskæftigelseslov skal udmøntes under hensyntagen til ambitionen i Aftale om en digitaliseringsklar lovgivning, så loven i videst muligt omfang kan understøttes digitalt. Regeringen og KL er derfor enige om, at der parallelt med forenklingen af beskæftigelsesloven foretages en tilsvarende forenkling af it-understøttelsen, og de tilknyttede registrerings- og indberetningskrav, der fastsættes i databekendtgørelsen. Regeringen og KL er endvidere enige om, at der fortsat er behov for at have data om tilbud, samtaler mv., så der er gennemsigtighed om indsats og resultater. KL vil blive inddraget i forenklingsarbejdet. Arbejdet påbegyndes umiddelbart efter indgåelse af en politisk aftale om forenkling af beskæftigelsesindsatsen.

Enklere registrering af kommunernes udgifter

Regeringen og KL er enige om, at der er behov for at gennemgå og revurdere de centralt fastsatte krav til registrering af de kommunale udgifter på beskæftigelsesområdet i den kommunale kontoplan. En forenkling af registreringen skal gennemføres under hensyntagen til, at udgifterne til den aktive indsats fortsat skal kunne opgøres konsistent af hensyn til at sikre retmæssig budgettering. Gennemgangen og saneringen af kontoplanen vil blive foretaget i samarbejde mellem Beskæftigelsesministeriet, Økonomi- og Indenrigsministeriet og KL.

Investering i en aktiv beskæftigelsesindsats

Flere kommuner har de seneste år investeret i beskæftigelsesområdet med det formål at reducere overførselsudgifterne både på kort og langt sigt. Regeringen og KL er enige om at afdække mulighederne for at understøtte incitamentet til at investere i en aktiv beskæftigelsesindsats, herunder sammenhængen mellem investering og afkast. Mulighederne må ikke indebære en svækkelse af den offentlige udgiftsstyring.

Sanktioner og styrket kontrol med snyd og fejludbetalinger

Regeringen har bl.a. på baggrund af indspil fra KL præsenteret et udspil til mere enkle og konsekvente sanktioner samt styrket kontrol med snyd og fejludbetalinger, som skal gøre det enklere for kommunerne at sanktionere, når en borger uden rimelig grund ikke står til rådighed.

Regeringen og KL er enige om, at en forenkling af sanktionsreglerne vil bidrage til at sikre mere effektive og konsekvente sanktioner på kontanthjælpsområdet. Forenklingen skal understøtte, at borgere i det danske samfund får udbetalt den ydelse, de har ret til – hverken mere eller mindre. Det vil styrke borgernes retssikkerhed og gøre det lettere for borgerne at forstå reglerne og konsekvenserne af ikke at stå til rådighed. Regeringen og KL er enige om at styrke kontrollen med offentlige forsørgelsesydelse, bl.a. ved at forbedre mulighederne for registersammenkørsel.

En styrket og fokuseret erhvervsfremmeindsats

Regeringen og KL er enige om, at aftalen om forenkling af erhvervsfremmesystemet skaber rammerne for en ny og fokuseret erhvervsfremmeindsats, hvor virksomhederne oplever en mere enkel og effektiv hjælp med højere kvalitet i ydelserne. Med aftalen reduceres antallet af politisk ansvarlige niveauer fra tre til to, og kommunerne vil i det nye system spille en nøglerolle, jf. *Forståelse mellem regeringen og KL om en styrket og fokuseret erhvervsfremmeindsats*.

De syv nye tværkommunale Erhvervshuse, herunder de fem filialer, vil fungere som stærke kompetencecentre med specialiserede faglige kompetencer om virksomhedsdrift og -udvikling. Arbejdsdelingen mellem den tværkommunale indsats i Erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvist, vil blive nærmere beskrevet i en rammeaftale mellem regeringen og KL. Det vil blive beskrevet i lov om erhvervsfremme, at der ikke må være overlap mellem den tværkommunale indsats i Erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvist.

Parterne er enige om, at der omprioriteres op til 180 mio. kr. årligt fra kommunernes nuværende udgifter til erhvervsfremme, hvoraf godt 100 mio. kr. stammer fra kommunernes finansiering af Væksthusene i regionalt regi, til de nye Erhvervshuse, herunder indstationering af eksportrådgivere. Hertil er parterne enige om, at kommunerne omprioriterer 25 mio. kr. årligt til den nye fællesoffentlige digitale erhvervsfremmeplatform.

I det nye erhvervsfremmesystem vil kommunerne være det lokale omdrejningspunkt for virksomhederne, så virksomheder og kommuner kan udvikle en stærk lokal erhvervsfremmeindsats i den enkelte kommune og på tværs af kommuner. Kommunerne vil have mulighed for at etablere erhvervsråd og erhvervscentre til at udføre lokale erhvervsserviceydelser, herunder 1:1-vejledning, der kan hjælpe virksomhederne videre. Regeringen og KL er enige om, at konsolideringen af kommunernes opgaver til basal erhvervsservice vil frigøre 100 mio. kr. årligt, som målrettes borgernær velfærd i kommunerne.

En forenklet turismefremmeindsats

Regeringen og KL er enige om, at den kommunale turismefremmeindsats konsolideres i 15-25 destinationsselskaber, der skal varetage den lokale indsats. Dette betyder, at arbejdet med udvikling af stærke og attraktive turistdestinationer i højere grad sker i samarbejde mellem kommunerne.

Parterne vil aftale den videre proces samt fælles pejlemærker for konsolideringen og forenklingen af turismefremmeindsatsen, som vil understøtte en realisering af gevinster, der frigøres til andre prioriteter i kommunerne. Inden for disse rammer vil det være op til kommunerne at aftale fælles destinationsselskaber inden udgangen af 2020.

Herudover etableres der er en destinationsudviklingspulje øremærket til lokale og tværgående turismeprojekter under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Puljen kan kun søges af destinationsselskaber.

Konkurrenceudsættelse

Regeringen og KL er enige om, at konkurrenceudsættelse er en vej til fortsat kvalitetsudvikling, innovation og effektivisering af den kommunale opgaveløsning. Parterne er derfor enige om, at en større del af de kommunale opgaver skal konkurrenceudsættes.

Regeringen, KL og Danske Regioner er endvidere enige om – i partnerskaber med erhvervsorganisationerne – at belyse potentialerne ved øget konkurrenceudsættelse på nye kommunale og regionale opgaveområder. Et styrket samarbejde mellem kommuner og private virksomheder er et godt redskab til udvikling af nye innovative løsninger.

Regeringen og KL vil derfor sætte fokus på styrkelsen af det offentlig-private samarbejde, herunder særligt understøtte innovationssamarbejder og -partnerskaber mellem kommuner og private virksomheder. Samtidig er parterne enige om at afdække eventuelle lovgivningsmæssige barrierer for et hensigtsmæssigt samarbejde mellem kommuner og private virksomheder.

9. Udvikling af den almene boligsektor

Kommunerne spiller i dag en nøglerolle i udviklingen af den almene boligsektor. Det er således kommunerne, der beslutter, hvor mange nye almene boliger der skal bygges, ligesom kommunerne har et medansvar for at sikre velfungerende almene boligafdelinger med den rette sammensætning af små og større boliger.

Et særligt fokus på billigere boliger til unge, små familier, enlige og udsatte borgere

I de senere år har en kombination af stigende priser og boligstørrelser – både i den almene boligsektor og på boligmarkedet generelt – skabt en øget efterspørgsel efter små og mellemstore boliger. Dette har gjort det vanskeligt for unge, små familier og enlige at finde fodfæste på boligmarkedet. Udfordringen er særligt stor i de større byer.

På den baggrund er regeringen og KL enige om, at der i de kommende år er behov for at øge andelen af mindre og billige boliger særligt til unge, små familier, enlige og udsatte borgere. Dette kan understøttes ved at gøre det billigere at bygge mindre frem for større almene boliger. Derfor differentieres det kommunale grundkapitalindskud efter den gennemsnitlige boligstørrelse for familieboliger således, at kommunerne i højere grad opfører mindre og billigere boliger til gavn for de målgrupper, som har særligt behov herfor.

Det kommunale grundkapitalindskud udgør i henhold til gældende lov 14 pct. fra og med 2019. Regeringen vil søge Folketingets opbakning til at indføre en differentieret grundkapitalindskudsmodel i 2019 og 2020. Det kommunale grundkapitalindskud vil være mellem 8 og 12 pct. for familieboliger afhængig af den gennemsnitlige boligstørrelse, således at kommunerne skal indskyde færrest penge ved byggeri af små boliger og flest penge ved byggeri af store boliger. Regeringen vil endvidere søge Folketingets opbakning til at fastsætte grundkapitalindskuddet for ungdomsboliger og ældreboliger til 10 pct. i 2019 og 2020.

Opgør med parallelsamfund

Ghettoområder udgør en lille del af den almene boligsektor, men et stort problem for det omkringliggende samfund.

Regeringen har med den række af politiske aftale, der følger op på udspillet "*Ét Danmark uden parallelsamfund*", iværksat en række tiltag, der skal forebygge og nedbryde parallelsamfund og understøtte, at der ingen ghettoer er i Danmark i 2030. Det skal sikres, at der i sektoren ikke udvikles nye ghettoområder eller parallelsamfund præget af utryghed, og hvor borgere lever med begrænset kontakt til det omkringliggende samfund.

Aftalen indebærer en række muligheder for kommuner og boligorganisationer for at gennemføre markante fysiske forandringer af de særligt udsatte boligområder. De nye muligheder – og pligter – bygger ovenpå og udvider de eksisterende indsatser, der er i gang i ghettoområderne. Regeringen og KL er enige om, at det er et fælles mål at sikre implementering af de nye redskaber og hermed tage et opgør med ghettoområderne.

Afbureaukratisering skal understøtte udviklingen i den almene boligsektor

For at understøtte etablering af billige almene boliger og omdannelsen af ghettområder – samt undgå, at der spildes unødige administrative ressourcer i kommuner og boligorganisationer – er det afgørende, at statslige og lokale krav til kommuner og boligorganisationer er så begrænsede og smidige som muligt. Eksempelvis skal ansøgnings- og godkendelsesprocedurer til bl.a. salg, ommærkning, nedrivning, renovering, nybyggeri tilrettelægges på enkel, smidig og hensigtsmæssig måde.

På den baggrund er regeringen og KL enige om at iværksætte et arbejde, der skal forsimpler og ensrette krav mv. til ansøgninger og forenkle efterfølgende godkendelsesprocesser.

10. Øvrige områder

Indkøb

Det offentlige køber hvert år ind for omkring 300 mia. kr. Kommunerne har de senere år effektiviseret deres indkøb markant og derigennem frigjort ressourcer til borgernær service. Den fælleskommunale indkøbsstrategi understøtter dette arbejde, og der er som led heri iværksat en række initiativer, der styrker indkøbet i hele den kommunale sektor. Både gennem fællesoffentlige aftaler, fælleskommunale aftaler og ved at sikre højere aftaleanvendelse samt bedre tilrettelæggelse af indkøbsopgaven lokalt.

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om, at der er potentiale for yderligere effektiviseringer af indkøbet på tværs af den offentlige sektor gennem den fortsat store indsats inden for sektorerne, gennem øget samarbejde og en god arbejdsdeling på tværs af sektorer samt gennem digitalisering af indkøbet.

Parterne er på den baggrund enige om, at det er en national målsætning for regeringen, KL og Danske Regioner, at det offentlige indkøb professionaliseres og effektiviseres yderligere bl.a. understøttet af nedenstående fokusområder, *jf. boks 5*.

Parterne vil som led i Sammenhængsreformen i efteråret 2018 aftale fælles måltal for effektivisering af det offentlige indkøb, der rækker frem mod 2025.

Målsætningen understøtter den fælleskommunale indkøbsstrategi og regionernes fælles strategi for indkøb. Parterne vil i fællesskab understøtte og følge udviklingen frem mod 2025 og fortsætte det indkøbsstrategiske samarbejde.

Boks 5

Fokusområder for det offentlige indkøb

- *Samarbejde om fælles indkøbsaftaler.* Indkøbet i den offentlige sektor kan tilrettelægges bedre og mere omkostningseffektivt ved at købe flere varer ind i fællesskab. Parterne er fortsat enige om at samle indkøb på 12 fællesoffentlige aftaler i SKI og vil styrke samarbejdet ved at afdække mulighed for op mod 10 nye aftaler hvor relevant, herunder med iagttagelse af transaktionsomkostninger og bl.a. en afdækning af softwareområdet.

- **Fælles indkøb af sundhedsartikler.** Der skal skabes bedre patientforløb inden for en række behandlingsområder ved fælles indkøb mellem kommuner og regioner. Parterne er enige om at etablere tværoffentlige indkøbsaftaler af sundhedsartikler på fire områder frem mod 2025. Parterne vil løbende evaluere erfaringer fra de første to fællesoffentlige aftaler vedr. stomiprodukter og sårplejeprodukter, herunder finansieringsmodeller og tilslutning til aftalerne. På baggrund af disse erfaringer arbejdes der videre med konkrete modeller for øvrige fællesoffentlige udbud på området, herunder muligheden for at samle de enkelte aftaler i én landsdækkende aftale.
- **Høj aftaleanvendelse.** Parterne er enige om at sikre høj tilslutning og anvendelse af de aftaler, der indgås fællesoffentligt. Parterne vil samtidig fortsat arbejde for at skabe et ensartet og bedre fælles vidensgrundlag for indkøb og compliance, herunder fastlægge en opgørelsesmetode for compliance på fællesoffentlige aftaler og i forlængelse heraf fastlægge et mål for compliance for fællesoffentlige aftaler.
- **Digitalisering af indkøb.** Parterne er enige om at fremme brugen af e-handel på relevante indkøbsaftaler. Regeringen vil fremsætte lovforslag om, at en række indkøbskategorier skal e-handles ved e-orde og e-kataloger, når det offentlige handler med private leverandører. Lovforslaget forventes at træde i kraft medio 2020.

Regeringen, KL og Danske Regioner vil endvidere fortsat arbejde for, at Danske Regioner kan indtræde som medejer af SKI A/S, jf. Aftalerne om den kommunale og regionale økonomi for 2018.

Udbetaling Danmark

Regeringen og KL er enige om, at det er væsentligt at understøtte forretningsgrundlaget for Udbetaling Danmark og grundlaget for fortsatte gevinstrealiseringer til gavn for kommuner og stat. Parterne vil derfor i efteråret 2018 drøfte rammerne herfor, herunder bl.a. rammerne for fortsatte effektiviseringer af driften mv. Der pågår desuden et arbejde med overflytning af den fulde administration af særlig støtte fra kommunerne til Udbetaling Danmark.

God økonomistyring

Regeringen og KL er enige om at videreføre det etablerede partnerskab om udvikling af økonomistyring i kommunerne, som skal kortlægge og udbrede eksempler på god styringspraksis. I forlængelse af de igangværende analyser af tværgående indsatser og det specialiserede voksenområde udarbejdes sektoranalyser af anlægsstyring og styring på ældreområdet. Derudover bidrager partnerskabet til at styrke økonomistyringskompetencerne og dele de gode erfaringer på tværs af stat, kommuner og regioner.

Sociale investeringsprogrammer

I forbindelse med etableringen af Den Sociale Investeringsfond skal der etableres et sekretariat, jf. Aftale om satspuljen for 2018 af 10. november 2017. KL og regeringen er enige om en kommunal medfinansiering af sekretariatet på 2 mio. kr. årligt fra 2019-2021.

Center for Offentlig Innovation

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fastlægge en ny strategi for Center for Offentlig Innovations funktion og arbejde med fokus på understøttelse af innovationsfokus i offentlig-privat samarbejde, herunder udbredelsen af mere velafprøvede teknologier og afprøvning af nye teknologier i den offentlige sektor. En ny strategi aftales konkret mellem regeringen, KL og Danske Regioner i efteråret 2018.

Verdensmålene

Kommunerne gør en stor indsats for at skabe partnerskaber om lokal udvikling og implementere verdensmålene, som har til formål at fastholde et frit, rigt og trygt samfund i Danmark ved løbende at indtænke bæredygtig udvikling i politiske tiltag. Regeringen og KL er enige om at fortsætte og understøtte den positive udvikling.

Omkostningseffektiv finansiering

Regeringen og KL er enige om i fællesskab at afdække kommunernes finansieringsvilkår og adgang til finansiering, herunder i KommuneKredit, inden for EU's statsstøttepraksis. Formålet er at understøtte kommunernes opgavevaretagelse gennem adgang til omkostningseffektiv finansiering i overensstemmelse med EU's regler.

Bilag 1. Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet

Regeringen og KL aftalte i 2016 rammerne for det fælles og flerårige moderniserings- og effektiviseringsprogram. Programmet er med til at understøtte regeringen og KL's fælles arbejde om udviklingen af den borgernære service.

Med afsæt i programmet er der i 2017 og 2018 aftalt en lang række initiativer, som skal understøtte arbejdet med moderniseringen og effektiviseringen i kommunerne. Flere af initiativerne er fortsat under forberedelse, bl.a. grundet en længere lovgivningsproces end oprindeligt forventet.

Regeringen og KL er enige om, at arbejdet med implementering af såvel nye som tidligere iværksatte initiativer i regi af moderniserings- og effektiviseringsprogrammet kræver et vedvarende fokus i regeringen samt KL og kommunerne.

Realisering af målsætning for moderniserings- og effektiviseringsprogrammet i 2019

Regeringen og KL er enige om en række nye initiativer. Sammenlagt med tidligere gennemførte initiativer, som har stigende gevinstrealiseringsmuligheder, er regeringen og KL enige om, at der samlet set kan frigøres 1 mia. kr. i 2019. Dette er således i overensstemmelse med den fælles aftalte målsætning for moderniserings- og effektiviseringsprogrammet.

Såfremt det ikke skulle vise sig muligt at gennemføre de aftalte initiativer, er regeringen og KL enige om i fællesskab at finde alternative initiativer, således at målsætningen om at frigøre 1 mia. kr. i 2019 realiseres.

Et væsentligt element i at understøtte en effektiv opgaveløsning i kommunerne er den fælles ambition om mindre bureaukrati og enklere regulering. Regeringen og KL er enige om, at der med nedenstående initiativer samlet set kan frigøres 0,5 mia. kr. af det samlede aftalte potentiale i 2019. Heri indgår aftalte initiativer i 2018 med stigende indfasningsprofiler og nye initiativer, *jf. boks 1*.

Boks 1

Initiativer til forenkling af kommunernes rammer og styrket styring

- **Kommunale regelforenklingsforslag:** Regeringen vil søge Folketingets opbakning til at imødekomme fire regelforenklingsforslag og vil undersøge yderligere syv forslag nærmere med henblik på eventuelt at søge opbakning til at forenkle.
- **Forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats:** Regeringen drøfter en grundlæggende forenkling af den aktive beskæftigelsesindsats med Folketingets partier. Forenklingen vil bl.a. ske som ved at en række proceskrav lempes eller helt afskaffes samt en ensretning af regler på tværs af målgrupper.
- **En helhedsorienteret plan og dataunderstøttelse:** Regeringen har fremsat et lovforslag, som giver mulighed for at udarbejde én helhedsorienteret plan til borgere med komplekse og sammensatte behov. Samtidig påtænker regeringen at udstede en ny databekendtgørelse til brug for arbejdet med én plan.

- **Statslige afbureaukratiseringsforslag:** I regi af Sammenhængsreformen er der identificeret regelforenklinger, forbedringsforslag mv. på ældre- og dagtilbudsområdet.
- **Styrket ankepraksis på socialområdet:** For at styrke ankepraksissen til gavn for borgerne er parterne enige om en række initiativer målrettet Ankestyrelsen, kommunerne og de lovgivningsmæssige rammer.

Et andet væsentligt element i realiseringen af den samlede målsætning for moderniserings- og effektiviseringsprogrammet er en understøttelse af det fortsatte arbejde med at styrke den effektive drift i kommunerne.

Med afsæt i de i økonomiaftalen for 2018 igangsatte initiativer samt den fortsatte udbredelse af tidligere igangsatte initiativer for at skabe en mere effektiv drift er regeringen og KL enige om, at der i 2019 samlet set kan frigøres 0,3 mia. kr. gennem en mere effektiv drift i kommunerne, *jf. boks 2.*

Boks 2

Initiativer til mere effektiv drift gennem samarbejde og nye organiseringer

Drift af ejendomsadministration

- Med henblik på fortsat understøttelse af kommunernes arbejde med effektiviseringer på facility management-området er der sat fokus på kommunernes ejendomsadministration, herunder muligheden for at arbejde med dataunderstøttet arealoptimering. Der offentliggøres et anvendelsesorienteret inspirationsmateriale, som skal understøtte kommunerne med at udvikle og gennemføre dataunderstøttet arealoptimering.

It-drift, -indkøb og -strategi

- Med henblik på fortsat understøttelse af kommunernes arbejde med effektiviseringer på it-området er der sat fokus på kommunernes it-drift, -indkøb og -strategi. Arbejdet har identificeret en række initiativer og løftestænger, der kan understøtte kommunernes arbejde med en mere effektiv it-drift, -indkøb og -strategi på kort og længere sigte.

Vejvedligeholdelse

- Med henblik på fortsat understøttelse af en effektiv vejvedligeholdelse er der iværksat et arbejde med udarbejde og kvalificere landsdækkende nøgletal og identificere effektiviseringsmuligheder på det kommunale vejområde. Analysen færdiggøres i efteråret 2018 og forventes bl.a. at munde ud i et katalog med redskaber, anbefalinger og gode cases.

Ny teknologi er ligeledes en væsentlig forudsætning for den fortsatte udvikling af den kommunale opgaveløsning og moderniseringen af den offentlige sektor. Kommunerne har i de senere år arbejdet på at udnytte mulighederne i takt med, at nye teknologiske løsninger til fx indkøb og digitaliseringsinitiativer opstår.

Regeringen og KL aftalte med økonomiaftalen for 2018 at iværksætte en række tiltag, som skal understøtte kommunernes arbejde med udviklingen af den kommunale sektor gennem nye teknologier og bedre indkøb.

Med afsæt i de gennemførte initiativer er regeringen og KL enige om, at der kan frigøres 0,2 mia. kr. i 2019 som følge af billigere indkøb og gevinster gennem digitale løsninger, *jf. boks 3*.

Boks 3

Initiativer til bedre indkøb og øget digitalisering

Øget anvendelse af automatisering

- Der er gennemført en afdækning af mulighederne for at udbrede Robotic Process Automation (RPA) løsninger i kommunerne på henholdsvis HR, økonomi og personaleadministration samt teknik- og miljøområdet. Afdækningen har påvist en række konkrete processer, hvor RPA-løsninger kan bidrage til mere effektive arbejdsgange i kommunerne. Der offentliggøres vejledningsmateriale til kommunerne hertil.

Effektivt indkøb

- De fælles forpligtende indkøbsaftaler i SKI skaber hvert år besparelser for kommunerne. Det er en væsentlig målsætning, at kommunerne som udgangspunkt altid tilslutter sig og anvender de fælles forpligtende aftaler i SKI. Mange kommuner arbejder målrettet med compliance og parterne er enige om, at kommunerne skal fortsætte arbejdet og fastsætte måltal for compliance.

Et digitalt offentligt indkøb

- Parterne er enige om at fortsætte digitaliseringen af det offentlige indkøb, som understøtter et effektivt indkøb og letter samhandlen med private leverandører til det offentlige. Regeringen vil fremsætte lovforslag om, at en række indkøbskategorier skal e-handles ved e-orde og e-kataloger, når det offentlige handler med private leverandører med ikrafttrædelse medio 2020. Indtil da er regeringen og KL enige om at fremme brugen af e-handel på relevante indkøbsaftaler i SKI.

Anvendelse af digital genoptræning og generel udstillingsløsning

- Parterne er enige om at fortsætte arbejdet med at understøtte den digitalt understøttet genoptræning, som indebærer mulighed for at substituere træningsgange ved fysisk fremmøde med egen træning, samt at der fortsat er potentiale at indfri gennem anvendelsen af en generel udstillingsløsning i forbindelse med kommunernes behov for udstilling af indkomstdata.

Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende, at de aftalte initiativer gennemføres lovgivningsmæssigt og implementeres i praksis, således at det kan føre til forandringer i kommunerne. Regeringen og KL er derfor enige om, at der løbende udarbejdes en fælles opfølgning på de igangsatte tiltag med henblik på at understøtte implementeringen. Omstillings- og udviklingsenheden vil løbende understøtte implementeringsarbejdet i kommunerne.

Regeringen og KL er enige om at arbejde videre med igangsatte initiativer i regi af moderniserings- og effektiviseringsprogrammet med henblik på at understøtte den fælles ambition om en fortsat udvikling af den borgernære service.

Anvendelse af nye teknologier indebærer muligheder for modernisering af opgaveløsningen i den offentlige sektor. På den baggrund er regeringen og KL enige om at undersøge muligheder ved og betingelser for øget brug af nye teknologier, herunder fx machine learning, kunstig intelligens mv. som beslutningsunderstøttende løsninger. Derudover igangsættes en drøftelse med afsæt i KL's afdækning af juridiske og praktiske muligheder i samarbejdsformer på tværs af forskellige opgaveområder, forpligtelsesniveauer mv., som skal bygge videre på det tidligere arbejde om samarbejdsformer.

Regeringen og KL er enige om frem mod forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2020 at samarbejde om initiativer, der samlet set kan frigøre 1 mia. kr. i 2020.

Bilag 2. Data og digitalisering

Næste generation af den fællesoffentlige infrastruktur

Danmark er i front med digitaliseringen af den offentlige sektor, og de fællesoffentlige infrastrukturløsninger udgør grundlaget for, at Danmark kan fortsætte digitaliseringen og levere god, sikker og tidssvarende digital service til borgere og virksomheder. Regeringen, KL og Danske Regioner er fortsat enige om rammerne for næste generation af den fællesoffentlige infrastruktur (MitID, NemLog-in og Digital Post), herunder at indgå kontrakter, samt om finansiering i årene 2018-2028 til udvikling og drift af de nye løsninger. For 2018 og 2019 er den kommunale andel af det centrale nettofinansieringsbehov henholdsvis 26 mio. kr. og 38 mio. kr.

Finansieringsbehovet konsolideres og drøftes ved forhandlingerne om kommunernes og regionernes økonomi for 2020. Der er enighed om, at niveauet for overhead på driftsårsværk drøftes i den forbindelse. Myndighedernes implementering af de nye løsninger forventes gradvist at skulle igangsættes i 2019 frem mod de nye løsningers forventede idriftsættelse i løbet af 2020. Parterne er enige om at fortsætte samarbejdet om at sikre en god decentral omstilling.

Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020

Regeringen, KL og Danske Regioner er enige om at fastholde den økonomiske ramme til finansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020 for 2019.

Udbredelse af digitalt understøttet tidlig opsporing

Digitalt understøttet tidlig opsporing medvirker til en bedre forebyggelsesindsats i ældreplejen samt til bedre videndeling og styrket faglighed hos plejepersonalet. Regeringen og KL er derfor enige om, at der skal igangsættes en indsats med henblik på at udbrede digitalt understøttet tidlig opsporing i landets kommuner.

Etablering af et udviklingsværktøj til understøttelse af det kommunale kontrolarbejde

Regeringen og KL er enige om at prioritere den fortsatte udvikling af Den Fælles Dataenhed og anvendelsen af oplysningerne derfra i kontrollen med sociale ydelser. Derfor etableres i regi af Udbetaling Danmark et nyt udviklingsværktøj til at understøtte øget læring, videndeling og give bedre mulighed for at understøtte kontrolindsatsen med sociale ydelser i kommunerne og Udbetaling Danmark via Den Fælles Dataenhed.

Åbne data i Hjælpemiddelbasen

Regeringen og KL er enige om, at data fra Hjælpemiddelbasen fremover stilles gratis og åbent til rådighed for kommuner, borgere og virksomheder, og kommunerne således fritages for abonnementsbetaling. Socialstyrelsens opgave med at indsamle, klassificere og strukturere data på hjælpemiddelområdet finansieres fremadrettet ved, at kommunernes bloktilskud reduceres årligt med 3,2 mio. kr., svarende til de kommunale omkostninger, der i dag afregnes gennem abonnementsbetalinger.

Data – tillid og transparens

Regeringen og KL er enige om, at oplysninger om borgerne er en værdifuld og på mange måder integreret del af arbejdet i den offentlige sektor. Medarbejdere i den offentlige sektor anvender personoplysninger til en række forskellige formål, herunder til at yde god og personlig service sammen med og for borgerne og give borgere mulighed for at se sagsbehandlingsforløb efter i sømmene. Det er i den forbindelse vigtigt, at borgerne fortsat har tillid til det offentliges brug og håndtering af persondata, og at det foregår betryggende og sikkert. Ofte vil borgeren selv være med i forløbet eller blive bedt om samtykke til anvendelse af data.

Parterne er enige om at gennemføre et analysearbejde, der skal se på udfordringer og muligheder i offentlige myndigheders anvendelse af personoplysninger. Regeringen vil i regi af Sammenhængsreformen komme med et udspil, som skal hæve ambitionerne for den offentlige digitale service, herunder et konkret initiativ, der skal sikre øget gennemsigtighed og overblik over de data om borgerne, som anvendes af de offentlige myndigheder. Parterne er enige om at drøfte forberedelse af initiativet i fællesskab.

Styrket indsats for cyber- og informationssikkerhed

Gennemsigtighed og it-sikkerhed er afgørende for en tryk og effektiv offentlig sektor, hvor borgerne og virksomhederne kan have tillid til myndighedernes forvaltning af data. Parterne er enige om, at der i de kommende år er behov for en markant styrkelse af arbejdet med cyber- og informationssikkerhed, og at indsatsen skal prioriteres højt på tværs af den offentlige sektor.

Regeringen, KL og Danske Regioner er i forlængelse heraf enige om at fortsætte det tværoffentlige samarbejde om informationssikkerhed, herunder at kommunerne følger principperne i sikkerhedsstandard ISO27001, der fastsætter bedste praksis for styring af informationssikkerhed. Endvidere er der enighed om at samarbejde om at løfte de offentligt ansattes viden om it-sikkerhed. Med regeringens strategi for cyber- og informationssikkerhed iværksættes en række indsatser, der skal sikre et markant løft af it-sikkerheden på tværs af den offentlige og private sektor.

Parterne er – med afsæt i strategien – enige om at gå i dialog om at igangsætte yderligere tiltag på området i efteråret 2018, herunder at sikre koordination og videndeling samt, at KL og Danske Regioner, hvor det er relevant, indgår i arbejdet med at udarbejde sektorstrategier for relevante samfundskritiske områder, herunder sundhed, inden udgangen af 2018. Sektorstrategierne skal sætte rammerne for en helhedsorienteret indsats og understøtte en tydelig arbejdsdeling mellem parterne.

Fokus på gode digitale brugeroplevelser

Danmark har gennemført en digital omstilling, så borgere og virksomheder i dag kommunikerer digitalt med den offentlige sektor. Den omstilling skal fastholdes og fortsættes. Regeringen og KL er derfor enige om, at der fortsat skal være fokus på at skabe gode brugeroplevelser, så digital kommunikation med offentlige myndigheder bliver stadig lettere, og brugerne føler sig trygge ved at bruge de digitale kanaler. Parterne er derfor enige om, at myndigheder med ansvar for obligatoriske selvbetjeningsløsninger skal indsamle viden om brugernes anvendelse af løsninger og anvende denne viden til løbende at forbedre løsningerne.

Opfølgning på Strategi for digital sundhed 2018-2022

Regeringen, KL og Danske Regioner har i fællesskab udarbejdet Strategi for digital sundhed 2018-2022, som rammesætter i alt 27 konkrete indsatser for et mere sikkert og sammenhængende sundhedsvæsen. En række af indsatserne forudsætter særskilt aftale.

Et samlet patientoverblik

For at mobilisere kapacitet lokalt og dermed forberede udbredelsen af ét samlet patientoverblik i hele sundhedsvæsenet er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at der inden udgangen af første halvår 2019 er udarbejdet lokale implementeringsplaner for aftaleoversigten og fælles stamkort i alle regioner og kommuner samt i almen praksis med planlagt deadline ultimo 2020 med henblik på at aftale udbredelse i forbindelse med økonomiaftalen for 2020.

Fælles målbillede

På baggrund af aftaler om den kommunale og regionale økonomi for 2018 er regeringen, KL og Danske Regioner enige om at færdiggøre arbejdet med et samlet målbillede for den fællesoffentlige it-infrastruktur på sundhedsområdet, herunder governance og finansieringsmodel, inden udgangen af 2018 med henblik på at drøfte opfølgning frem mod økonomiaftalen for 2020.

Datadeling af kommunale indsatser og resultater (herunder FSIII)

Regeringen og KL er enige om, at større åbenhed og synlighed om kommunale indsatser og resultater på sundheds- og ældreområdet kan bidrage til at understøtte kvalitet og sammenhæng i det nære sundhedsvæsen. Parterne er derfor enige om, at etablere en fælles ramme for systematisk deling og sammenligning af relevant struktureret data, særligt med fokus på FSIII-data. Fælles Sprog III data stilles til rådighed fra de første kommuner i 2019 og fra øvrige kommuner med udgangen af 2020 under hensyntagen til implementeringen af moderne omsorgsjournaler og de decentrale initiativer i Sundhedsdataprogrammet.

Fællesoffentlige it-systemer på sundhedsområdet

Regeringen og KL er enige om, at udgifter til drift og vedligehold af en række fællesoffentlige it-systemer på sundhedsområdet udgør 58,7 mio. kr. (2018-pl) i 2019, heraf 17,4 mio. kr. fra kommunerne. De kommunale udgifter til videreudvikling af Den Nationale Serviceplatform (NSP) og Fælles Medicinkort (FMK) kan udgøre op til 1,8 mio. kr. (2018-pl) i 2019. Der afsat midler til drift af MedCom løsninger på i alt 7,5 mio. kr. (2018-pl), herunder 3,8 mio. kr. fra kommunerne.

Overtagelse af system til opkrævning af kommunal ejendomsskat

Regeringen og KL er som udgangspunkt enige om, at Skatteministeriet overtager kommunernes E&E-system (Ejendomsskat og Ejendomsbidrag) til den statslige beregning og opkrævning af kommunal grundskyld fra 2021. De teknologiske, økonomiske, juridiske og processuelle forhold herved afklares i efteråret 2018.

Fuld digitalisering på planområdet

Regeringen og KL er enige om at gennemføre en analyse af potentialerne ved digitalisering på planområdet inden april 2019. Med udgangspunkt i kommuners og statslige myndigheders forretningsbehov skal analysen bl.a. kortlægge, hvordan digitalisering på planområdet kan:

- Give let adgang til retsgyldige bestemmelser, data og kort
- Styrke anvendelsen af bestemmelser, data og kort på tværs af kommuner og statslige myndigheder
- Give kommuner og statslige myndigheder bedre muligheder for smart administration
- Give virksomheder, investorer og borgere bedre vilkår for byggeri og ombygninger samt datadreven innovation og udvikling af nye forretningsmodeller.

Analysen skal danne grundlag for det videre arbejde med digitalisering af planområdet. Et evt. videre samarbejde mellem regeringen og KL herom aftales ifm. økonomiaftalen for 2020.

Institutionsregisteret for dagtilbud

Regeringen og KL er enige om, at der skal sikres fremdrift i etableringen af registeret for dagtilbud, herunder dagpleje og daginstitutioner. Registeret danner grundlag for informationsportalen og for, at kommunikationsløsningen Aula kan anvendes på dagtilbudsområdet sammen med UNI-login. Registeret skal omfatte alle kommunale og private dagtilbud senest ved udgangen af 2019.

Bilag 3. Forståelse mellem regeringen og KL om en styrket og fokuseret erhvervsfremmeindsats

Regeringen ønsker et nyt og fokuseret erhvervsfremmesystem, hvor virksomhederne oplever et enklere erhvervsfremmesystem, der tager afsæt i deres behov og med højere kvalitet i ydelserne.

Regeringens udgangspunkt er, at antallet af politisk ansvarlige niveauer skal reduceres fra tre til to: ét decentralt niveau med en stærk kommunal forankring og staten. Der etableres en Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, som erstatter de seks regionale Vækstfora og Danmarks Vækstråd, som nedlægges.

Kommunerne vil i det nye system spille en nøglerolle. Kommunerne skal fortsat være det lokale omdrejningspunkt for virksomhederne, så virksomheder og kommuner kan udvikle en stærk lokal erhvervsfremmeindsats i den enkelte kommune og på tværs af kommuner. Kommunerne vil være den lokale indgang til erhvervsfremmesystemet for mange virksomheder med mulighed for erhvervsråd og erhvervscentre til at udføre lokale erhvervsserviceydelser, herunder 1:1-vejledning, der kan hjælpe virksomhederne videre.

Konkret foreslår regeringen, at:

- Der etableres op til 10 tværkommunale Erhvervshuse, der skal fungere som stærke kompetencecentre for virksomhedsvejledning. Erhvervshusene skal i videst muligt omfang baseres på de eksisterende Væksthuse og med mulighed for filialer.
- De ydelser, der i dag tilbydes til en smal gruppe af vækstvirksomheder i Væksthuse, gøres tilgængelige for alle virksomheder i Erhvervshusene. De specialiserede faglige ydelser om virksomhedsdrift og -udvikling samles også i Erhvervshusene, ligesom højt specialiserede ordninger såsom internationalisering (Eksportrådet), kapitalformidling (Vækstfonden) og innovation (Innovationsfonden) vil være tilgængelige via Erhvervshusene.
- Der ikke må være overlap mellem den tværkommunale indsats i Erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvist. Det vil blive beskrevet nærmere i en rammeaftale mellem regeringen og KL og fremgå af lov om erhvervsfremme.
- Arbejdsdelingen mellem den tværkommunale indsats i Erhvervshusene og den indsats, der foregår i kommunerne enkeltvist, bliver nærmere beskrevet i rammeaftalen mellem regeringen og KL, svarende til den aftale, der eksisterer om Væksthuse. På baggrund af rammeaftalen kan KKR'erne indgå resultatkontrakter med Erhvervshusene, der tager højde for lokale behov og prioriteter.
- Erhvervshusenes bestyrelser vil bestå af 3 repræsentanter fra kommunerne, 4 medlemmer fra virksomheder samt 1 medlem fra en videninstitution. Disse repræsentanter ud-

peges af KKR. Fsva. de 4 erhvervsrepræsentanter sker dette på baggrund af indstilling fra erhvervsorganisationerne. Bestyrelsen vil dertil have en repræsentant fra en arbejdstagerorganisation udpeget af de faglige hovedorganisationer i fællesskab og et medlem udpeget af Regionsrådet. KKR skal varetage en tilsvarende styrende rolle, som Væksthusene i dag, ligesom der fortsat vil være en observatør fra Erhvervsministeriet i bestyrelsen. Bestyrelserne får med deres kendskab til lokale udfordringer og potentialer til opgave at sikre en effektiv opgavevaretagelse, der møder virksomhedernes behov samt bidrage til den samlede erhvervsfremmestrategi. Det fastlægges nærmere gennem ændring af lov om erhvervsfremme.

- Der etableres en ambitiøs, datadrevet digital erhvervsfremmeplatform, der giver virksomhederne 24/7 adgang til information, vejledning og digitaliserede ydelser om opstart, drift og udvikling af virksomhed mv. Platformen skal drives som en fællesoffentlig digital indgang til erhvervsfremme; fra den lokale kommunale erhvervsservice til statens ordninger. Erhvervsorganisationer, statslige ordninger og kommunerne skal inddrages i udviklingen.
- Den kommunale turismefremmeindsats konsolideres i 15-25 destinationsselskaber, der skal varetage den lokale indsats. Dette betyder, at turismefremmeindsatsen i højere grad sker i samarbejde mellem flere kommuner, så kommunerne sammen kan løfte deres centrale rolle i forhold til udvikling af stærke og attraktive destinationer i Danmark.
- Under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse etableres der en destinationsudviklingspulje øremærket til lokale og tværgående turismeprojekter. Destinationsudviklingspuljen kan kun søges af destinationsselskaber.
- Den videre proces for konsolideringen i 15-25 destinationsselskaber aftales mellem regeringen og KL og baseres på fælles pejlemærker. Det vil inden for disse rammer være op til kommunerne at aftale fælles destinationsselskaber inden udgangen af 2020.
- Som følge af overgangen fra ca. 80 organisationer til 15-25 destinationsselskaber vil forenklingen understøtte en realisering af gevinster, der frigøres til andre prioriteter i kommunerne.

KL bakker fuldt op om regeringens forslag til et enklere erhvervsfremmesystem og en styrket decentral turismefremmeindsats. Regeringen vil på den baggrund søge opbakning til forståelsen i de videre forhandlinger med Folketingets partier om en styrket og forenklet erhvervsfremmeindsats.

Økonomi

Regeringen og KL er enige om, at de op til 10 nye tværkommunale Erhvervshuse forudsætter en omprioritering af kommunernes nuværende udgifter til erhvervsfremme på op til 180 mio. kr. årligt, hvoraf godt 100 mio. kr. stammer fra kommunernes nuværende medfinansiering af Væksthusene i regionalt regi. Ligeledes prioriteres der inden for Erhvervshusenes ramme 7,5 mio. kr. til indstationering af eksportrådgivere fra Eksportrådet.

Hertil er parterne enige om, at kommunerne omprioriterer 25 mio. kr. årligt til den nye fælles-offentlige digitale erhvervsfremmeplatform.

Der vil ske en reduktion af det kommunale udviklingsbidrag ved et bortfald af regionale erhvervsfremmeopgaver, og statens tilskud til kommunerne til dækning heraf nedjusteres svarende hertil.

Endelig er parterne enige om, at kommunerne i tillæg hertil vil kunne frigøre op til 100 mio. kr. årligt som følge af konsolidering af kommunernes opgaver og udgifter til basal erhvervs-service. De frigjorte midler målrettes borgernær velfærd i kommunerne som led i aftale om kommunernes økonomi for 2019.

De udgiftsmæssige virkninger af ovenstående er sammenfattet i *tabel 1*.

Tabel 1
Konsolidering af kommunale udgifter til erhvervsfremme

Mio. kr., årligt, (2018-pl)	Før	Efter
Lokale erhvervsfremmeudgifter (konsolideringsgevinst)	500	320
Nye tværkommunale Erhvervshuse (tidligere Væksthuse)	105	160 - 180
Digital erhvervsfremmeplatform	0	25
Borgernær velfærd		80 - 100
I alt	605	605